

**SAVET
ZA ŠTAMPU**

Brzo, besplatno, pravično.

**IZVEŠTAJ O MONITORINGU POŠTOVANJA KODEKSA NOVINARA I
NOVINARKI SRBIJE U DNEVNIM NOVINAMA
U PERIODU OD 1. JULA 2025. DO 31. DECEMBRA 2025. GODINE**

**#EY
ЗА ТЕБЕ**

Ovaj izveštaj objavljen je uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za sadržinu izveštaja odgovoran je isključivo Savet za štampu i izveštaj ne odražava nužno zvanične stavove Evropske unije.

Izveštaj o monitoringu poštovanja Kodeksa novinara Srbije u dnevnim novinama u periodu od 1. jula do 31. decembra 2025. godine

Devet dnevnih novina prekršilo je Kodeks novinara i novinarki Srbije 7.346 puta u 4.506 tekstova, u drugoj polovini 2025. godine. Jedanaesti godišnji monitoring poštovanja novinarskog kodeksa Saveta za štampu obuhvatio je štampana izdanja dnevnih listova s nacionalnom pokrivenošću – Alo, Blic, Danas, Večernje novosti, Informer, Kurir, Politika, Nova i Srpski telegraf, u periodu od 1. jula do 31. decembra 2025. godine.

Prva tri mesta, prema broju prekršaja etičkih i profesionalnih standarda, zauzeli su Alo sa 2.004 prekršaja u 1.205 tekstova, Informer sa 1.456 u 837 tekstova i Kurir sa 1.318 u 811 tekstova. Najmanje odstupanja od Kodeksa novinara i ove godine beleži list Danas sa 40 takvih tekstova, te novine Nova sa 117 sadržaja u kojima se beleže prekršaji Kodeksa.

Gotovo u svim novinama evidentirano je povećanje broja prekršaja etičkih i profesionalnih standarda i broja tekstova u kojima su načinjeni. Izuzeci su Srpski telegraf, koji je po broju prekršaja na prošlogodišnjem nivou, dok je broj naslova u kojima se beleže neznatno manji, i Blic, kao jedini list koji je značajno smanjio broj sadržaja koji nisu u skladu sa pravilima, prvenstveno kad je reč o odredbama koje se odnose na privatnost i prenošenje spekulacija i neproverenih informacija u takozvanoj „crnoj hronici“.

Iako ima najmanje slučajeva nepoštovanja Kodeksa, Danas se beleži najveći skok prekršaja – duplo više u odnosu na prethodni monitoring, čemu je doprineo povećani broj jednostranih tekstova, odnosno sadržaja u kojem nema druge strane, ni više izvora. Do drastičnog povećanja broja prekršaja etičkog kodeksa u odnosu na 2024. godinu došlo je i u Kuriru i Politici. U listu Kurir tokom 2025. godine evidentirano je znatno više prekršaja prava na privatnost i češće prećutkivanje bitnih činjenica, dok su u Politici brojniji prekršaji koji se odnose na istinitost izveštavanja.

Opšta zapažanja

U odnosu na 2024. godinu beleži se rast broja slučajeva nepoštovanja kodeksa, tačnije u 2025. godini bilo je 396 prekršaja više. (U 2024. je zabeleženo 4.110 prekršaja). U proseku je na mesečnom nivou u 2025. godini kodeks kršen 751 put,

za razliku od prethodne godine kada je taj broj bio 685, što je najveći porast na godišnjem nivou posle 2021. godine.

Najviše prekršaja odnosi se na prvo poglavlje Kodeksa novinara i novinarki Srbije - „Istinitost izveštavanja“ (3.898). Sledi poglavlje 6 o poštovanju privatnosti (1.167), te poglavlje 3 „Odgovornost novinara/novinarki“ (850).

Ovo je prva godina praćenja poštovanja novog Kodeksa novinara i novinarki Srbije, koji je usvojen u decembru 2024. godine, te nije bilo moguće porediti podatke po poglavljima u odnosu na prethodne godine.

Kao i ranijih godina, najviše prekršaja Kodeksa nastalo je prilikom izveštavanja o domaćim političkim temama, sadržajima iz „crne hronike“ i estradnim temama.

Najčešće je u dnevnim novinama tokom šest meseci kršena tačka 2 poglavlja 1 koja se odnosi na neproverene informacije i nerazlikovanje nagađanja od činjenica – 1.789 puta. Na drugom mestu je tačka 1 u okviru poglavlja o pravu na privatnost, gde je najčešće otkrivanje identiteta osumnjičenih i žrtava – 1.112 puta, iza koje sledi tačka 1 poglavlja 1 o istinitom izveštavanju u javnom interesu – 1.090 puta, što je skoro dvostruko više u odnosu na prethodnu godinu. Prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav čitaoca (tačka 4, poglavlje 1) je na četvrtom mestu – 599 tekstova.

Posmatrajući pojedinačno po novinama, u slučaju Nove i lista Danas najčešće je kršena odredba o obavezi konsultovanja više izvora – 62 i 19 puta, dok je u Politici to bila prva tačka prvog poglavlja koja se odnosi na istinitost izveštavanja koja je prekršena 83 puta. Prvu tačku odeljka o privatnosti najviše su „zaobilazili“ Srpski telegraf (298 puta), Večernje novosti (116 puta) i Blic (99 puta), dok je među prekršajima u Informeru, listu Alo i Kuriru najčešće nepoštovanje tačke koja propisuje da novinari moraju da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose i komentara, pretpostavki i nagađanja.

Političke teme

Najviše kršenja poglavlja 1 Kodeksa novinara Srbije evidentirano je u tekstovima koji su se bavili domaćim političkim temama i događajima.

Ponovo je primetna pojava istovremenog objavljivanja tekstova potpuno istog sadržaja u više medija, što ukazuje na uticaj na uređivačku politiku iz jednog

eksternog centra. Najčešće, reč je o tekstovima u formi pamfleta, u kojima se krše brojne odredbe Kodeksa, prvenstveno one koje se odnose na istinitost izveštavanja (poglavlje 1), nezavisnost od uticaja (poglavlje 2) i odgovornost novinara (poglavlje 3). Ti tekstovi su obično diskreditujući prema protivnicima režima, a zabeleženo je i više slučajeva koordinisanih kampanja protiv pojedinih ličnosti, čime je kršena nova odredba Kodeksa, koja se odnosi na princip nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti i neučestvovanje u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima se izveštava.

Jedna od uočljivijih kampanja tog tipa vođena je protiv glavnog javnog tužioca za organizovani kriminal Mladena Nenadića, rektora Beogradskog univerziteta Vladana Đokića, prorektora i bivšeg predsednika Skupštine Infrastruktura Železnice Srbije Nebojše Bojovića, koji je na toj funkciji bio u vreme pada nadstrešnice i nakon pada podneo ostavku, i bivšeg izvršnog direktora Infrastrukture Železnice Srbije Milutina Miloševića. Činjenica da su oni fotografisani zajedno u restoranu okarakterisana je kao „skandal“ bez ikakvog obrazloženja, baš kao što nikakvi argumenti nisu ponuđeni za optužbe koje su, potom, danima ponavljane, a odnosile su se na odgovornost za pad novosadske nadstrešnice. Nikome od targetiranih nije ponuđena mogućnost da iznesu svoju verziju događaja.

Politički događaji često su predstavljani kroz interpretaciju predstavnika vlasti, bez izveštavanja sa terena i prenošenja stavova protivnika vlasti, čime se stvara neka vrsta „sive zone“, neuhvatljive za ovu vrstu monitoringa, posvećenog analiziranju poštovanja Kodeksa u pojedinačnim tekstovima. Mediji, recimo, daju korektne izveštaje s konferencije za novinare predstavnika vlasti koji potpuno iskrivljeno govore o nekom događaju. U nedostatku izveštaja sa terena i stava učesnika, međutim, čitaoci ostaju potpuno uskraćeni za istinite, objektivne, potpune u pravovremene informacije o tome šta se zaista desilo.

Tekstovi koji se svode na nagađanja i komentare autora, koji nisu zasnovani na činjenicama dominirali su u temama koje su se bavile studentskim i građanskim protestima. Činjenice o razlozima i zahtevima s protesta su prećutkivane, a događaji su predstavljani kao „maltretiranje građana“. U tekstovima je gotovo redovno dominantno bilo tumačenje događaja od strane vlasti, dok je vest o

samom događaju, ako je uopšte postojala, data u najkraćoj mogućoj formi. Učesnici protesta optuživani su da pokušavaju da oštete Srbiju i redovno su prikazivani kao nasilnici. Uoči protesta od kojih je očekivana veća masovnost širen je strah, objavljivanjem „saznanja“ o planiranom nasilju, za koja nisu dati nikakvi dokazi.

U julu, kada je u Novom Pazaru, došlo do protesta zbog upada maskiranih lica u DUNP, bez ikakvih argumenata konstruisana je opasna priča o „međunacionalnom sukobu“ uz potpuno ignorisanje aktova kojima je demonstrirano međunacionalno prijateljstvo.

U oktobru, nakon izbijanja požara i pucnjave u šatorskom naselju koje je više od osam meseci bilo postavljeno ispred Skupštine Srbije, tabloidi su odmah, bez ikakvih dokaza, optužili „blokadere“, odnosno učesnike višemesečnog protesta.

Vođene su brojne negativne kampanje protiv pojedinaca koji su neosnovano označavani kao „lideri protesta“, s očiglednim ciljem diskreditovanja celog protestnog pokreta. Kampanje zasnovane na pretpostavkama, nagađanjima a često i na dokazanim neistinama vođene su i protiv novinara i novinarki i medija koji su kritički izveštavali o potezima vlasti.

Ogroman stepen odsustva odgovornosti i nezainteresovanosti za posledice svog delovanja, tabloidi su iskazali i masovnim korišćenjem retorike koja može podsticati na diskriminaciju i agresivno ponašanje. Nezadovoljni građani i studenti redovno su nazivani „ustašama“, „zgubidanima“, „teroristima“, „štokaderima“ i drugim kvalifikacijama koje nisu u skladu s poštovanjem etike i kulture javnog govora. Nisu izostali ni pogrdni termini za Albance i Hrvate, kao što su „ustaše“ i „šiptari“.

Na drugoj strani, o vlasti i njenim aktivnostima izveštava se ekstenzivno i u afirmativnom tonu, uz potpuno prećutkivanje svega što je negativno. Tako je, recimo, o izrazito kritičkoj Rezoluciji Evropske komisije donetoj u oktobru, javnost obaveštavana isključivo kroz tumačenja i komentare predstavnika vlasti, ali bez omogućavanja uvida u stvarnu sadržinu dokumenta.

Čak i kada je došlo do hapšenja dvojice ministara, Gorana Vesića i Tomislava Momirovića, informacije su davane selektivno, bez navođenja razloga za hapšenje (optužbe koje se odnose na tokove novca).

Zabeleženo je i novo pomeranje granica u zloupotrebi medija u interesu vlasti – u septembru, tokom kampanje koja je trebalo da nas uveri da su cene snižene zahvaljujući merama vlasti, mediji su pravili „vesti“ tako što su citirali izjave učesnika iz spotova sa zvaničnog Instagram naloga Aleksandra Vučića, tako da čitaoci steknu utisak da je reč o anketama koje su novinari vodili sa građanima.

„Crna hronika“

U sadržajima takozvane „crne hronike“ nastavio se trend masovnog kršenja Kodeksa otkrivanjem identiteta osumnjičenih i žrtava, iako je broj takvih prekršaja nešto manji u odnosu na prethodnu godinu. Iako se ne otkriva uvek identitet direktno imenom, prezimenom ili fotografijom osobe, objavljuje se niz informacija, koje upućuju na prepoznavanje ljudi o kojima se piše, kao što su fotografija kuće, imena članova porodice, karakteristično zanimanje, pozicija u sredini iz koje potiče i slično. Tekstove iz ove oblasti odlikuje i prenošenje spekulacija i detalja iz privatnog života koji nisu od važnosti za razumevanje događaja.

Nepoštovanje privatnosti u tekstovima iz „crne hronike“ skoro uvek prate i spekulacije o samom činu, motivima, prethodnim dešavanjima, međuljudskim odnosima i laičke analize ličnosti, pa se u te svrhe gotovo redovno citiraju izjave komšija, koje sadrže brojne nepotrebne detalje, a kojima se dodatno ugrožava privatnost i dostojanstvo osoba o kojima se piše. Na taj način je prekršena i odredba koja se odnosi na slepo verovanje izvorima.

Najdrastičniji primeri bili su slučajevi nesreća u kojima su stradale porodice s decom, o kojima su tabloidi danima pisali, bez ikakvog javnog interesa, kao i slučaj u kojem je majka navodno bacila bebu kroz prozor u Novom Sadu.

Jedan od događaja o kojem se izveštavalo danima i na stranicama hronike i u estradnim rubrikama takođe je praćen nizom prekršaja etičkih i profesionalnih standarda. Reč je o slučaju ucene jednog fudbalera privatnim snimcima, o kojem su tabloidi pisali ne vodeći računa o privatnosti, proveru informacija, dostojanstvu ličnosti koje se pominju, a posebno problematično bilo je isticanje rodnog identiteta osobe koja je osumnjičena a koje nije bilo od interesa i značaja za razumevanje događaja niti za težinu krivičnog dela koje je počinjeno. Izveštavajući o ovoj temi najgrublje su povređena i osećanja i dostojanstvo porodice i maloletne dece žrtve o kojima se pisalo u brojnim tekstovima.

Estrada

Rubrike posvećene estradnim ličnostima prepune su izjava „bliskih izvora“ koji iznose najsitnije detalje iz privatnog života određenih osoba, bez ikakve provere i većinski bez pokušaja da se dobije potvrda ili izjava onih koji se pominju.

Ponekad je teško napraviti razliku između onoga što je neetično kopanje po privatnom životu javnih, prvenstveno estradnih ličnosti, i pokušaja samih tih ličnosti da svojim privatnim životom privuku pažnju – takav je bio primer pevačice Ane Nikolić koja na svojim društvenim mrežama objavljuje video priloge u kojima govori o vrlo ličnim stvarima. Ipak, u nekoliko situacija vezanih za njen burni život, mediji su očigledno preterali sa zadiranjem u privatnost. Na neki način su to i sami priznali, prenoseći molbu njenog partnera da ne pišu o specifičnom psihološkom stanju u kojem se ona nalazila.

Tabloidi su prenosili neproverene informacije i slepo verovali izvorima o ljubavnim životima estradnih ličnosti – veridbama, razvodima, trudnoćama, bez ikakvog nagoveštaja da su kontaktirane ličnosti o kojima se piše. Ista situacija, koja je bila česta, jeste i kada je reč zaradama i trošenju novca određenih osoba na putovanja, odeću, nakit, nekretnine i slične stvari, koje su bile sve na nivou nagađanja i verovanja anonimnim izvorima bliskim tim osobama. Jedan od drastičnijih primera zadiranja u privatnost na osnovu neproverenih informacija i slepom verovanju anonimnim izvorima bila je i priča o testamentu Saše Popovića.

Značajan deo sadržaja o estradnim temama jeste i prenošenja detalja, izjava, fotografija i opisa događaja iz rijaliti TV programa, čime mediji zanemaruju odredbe Kodeksa o zabrani uznemirujućeg, neprimerenog i pornografskog sadržaja štetnog po decu i o obavezi poštovanja kulture javnog govora.

Prilikom izveštavanju iz rijalitija više puta je narušeno i dostojanstvo ličnosti i njihovih porodica iznošenjem raznih neosnovanih optužba i tračeva za koje nije poznato da li su tačne, ali i dostojanstvo dece jer su često prenošene prepirke o starateljstvu nad maloletnom decom, ko je kakav roditelj, u kojim uslovima i kako odrastaju deca. Takođe, pokretana su i pitanja i očinstva, odnosno „pretnje“ DNK testovima kako bi se utvrdilo ko je otac.